

Izhaja vsako prvo in tretje
medeljo meseca; velja:
Za celo leto . . . 2 gold. 50 kr.
Za pol leta . . . 1 " 30 "
Za četrt leta . . . " 70 "
Posamezni iztisi prodajajo se po
10 kr. a. v.

PRIMOREC

političen in podučiven list.

Vredništvo je v hiši Kall Via
rociera N.º 1, II. nadstropje, —
ekspedicija v hiši št. 6 Via Sta.
Lucia.

Naročnina naj se blagovoljno
pošilja pod naslovom: **Vek. Raič**
v Trstu.

Povzdignimo krepke glase domovini v slavo!

Vabilo na naročbo.

Bliža se drugo polletje „Primorčevega“ življenja. Kar je bilo v naši moči, smo storili in bomo storili za blagor narodov. Kolikor je nam znano, so Slovenci z našim listom zadovoljni; in bolj ko ga bodo tudi zdatno podpirali materijalno in duševno, bolj si bomo mi prizadevali, da postane list zmirom izvrstnejši zastopnik narodnih interesov. Pravico in resnico bomo pisali naprej ne gledé na levo ne na desno. Vabimo toraj stare naročnike naj ponovijo naročbo, in tiste naše prijatelje, ki še niso naročeni, naj se blagovoljijo sedaj o začetku drugega polletja naročiti.

Primorec velja:

Za celo leto 2 gold. 50 kr.
" pol leta 1 " 30 "
" četrt " — " 70 "

Naročnina naj se izvoli pošiljati pod naslovom:
"Vekoslav Raič v Trstu".

Novim naročnikom se zamoremo ustreči z vsemi letošnjimi listi.

Naše notrajne razmere.

Obupno in žalostno mora biti avstrijskemu patriotu pri srečanju, če pogleda na naše državne homatije in na tiste moče, ki so bili poklicani na čelo države zadnje leta, da bi jo vladali z umnimi sveti in pametnimi ter pravičnimi zakoni. Bolj ko državi od vseh strani nevarnost preti, bolj si mašijo ušesa proti vsem dogodjajem zunajnim in glasovom še tako kričečim, da se zamorejo toliko bolj pričakati o notrajnih malenkostih in kljubovati drug drugemu.

Mi nismo poklicani, skrbeti za blagar države, toraj jih ne kličemo na „audiendum verbum“; izrečemo samo objektivno svojo sodbo.

Kdor znanec se bo hotel podučiti, kakó se razterejo in raznesejo velike države, čital bo avstrijske razmere in dogodke sedajnega časa; in spoznal bo da je treba k razrušenju kake države vseh teh reči, ki se sedaj v Avstriji godijo in nahajajo:

K krmilu zunajnih zadev se postavi mož, ki si ne zna pridobiti nobenega zaveznika, pač pa še novih sovražnikov. Kogar se boji, tistemu se priklanja do tal, kogar se mu ne zdi treba bati, tistemu zabavlja; takó si pri prvem pridiplommatizira zaničevanje, pri drugem pa sovraštvo in maščevanje. V vsako reč mora svoj nos vtakniti, pa nikjer nič opraviti; s tem se pokoplje povsod vpliv in veljava države. Taki mož se naredi za ministra zunajnih zadev.

Na znotraj pa, da se država razruši, se mora vladati tako-le:

En narod se naredi za gospodarja, vsi drugi pa za njegove helote. S tem je vsejan večni prepir med

državljeni, da se dežela nikdar ne more vmiriti. Namesto stranke sprijazniti in spraviti, se še vladno ena proti drugi ščujejo. Stranki, ktere je na obstanku države naj manj ležeče, tistej se izroči vsa moč, kajti ona raje vidi razpad države, kakor da bi le malo odjenjala drugim strankam nasproti. Pa ne stranka, klika mora vladati, kakor pri nas zadnje leta, in to je oligarhija, ki je bila narodom od nekdej naj bolj zoperna kakor najhujši absolutizem. Ta klika, pri nas ustavoverna imenovana, ne dela na korist države, ampak na svojo lastno korist; takó pride, da opozicionalni narodi v vladi ne vidijo več svojega varha, ampak svojega vruga, ter jej z nezaupanjem in s trmasto nevoljo nasproti stopijo; s tem se spodgrebe vpliv in avtoriteta vladina in lojalnost podložnikov; ker se vsi protivni narodi ne čutijo več kot deli države, ki nad njihovim blagorom čuje, temveč so prisiljeni po njim sovražni vladi, organizirati se kot samostojna celota in enota.

Tako se je vladalo v Avstriji do časov Hohentwartovih. Vladar in nekaj poštenih svetovalcev njegovih so spredvidili, da tako ne sme iti naprej. Prišel je Hohenwart s tovarši kot vlada „nad strankami.“ To je bil že korak na bolje. Vsi smo se razveselili čitavši njegov program. Pa precej iz začetka smo izrekli v svoji nezaupnosti, da besedam nič ne verujemo, dokler ne vidimo dejanj. In teh do zdaj še nismo videli. Rekli smo, da je Hohenwartu treba dobre volje in energije.

Pa kakor podoba kaže, mu obojega manjka. Dobro voljo mu odrekujemo, ker bi bil v tem času že vendar lahko nekaj storil v zadovoljenje tlačnih narodov; na § 19 se je sklicaval ter obljubil, da ga hoče tudi v duhu izpeljati nam na korist, pa mi ne opazimo nič tacega. Pač pa vidimo, da nam brišejo pod sedajno vlado taborske točke, o kterih smo še pod Giskro slobodno govorili. Kje je tedaj videti Hohenwartova dobra volja? — In kaj je z energijo? Mislimo, da je tudi ni odveč pri njem, akoravno ustavovercem včasih kako gorko pové; saj se jih vendar boji, ker vedno zagotavlja, da se njihove svetinje, ustave, noče dotakniti, ko vendar ve, da s Čehi na ustavní poti sprava ni mogoča; In taka bo končna situacija, da bo moral Hohenwart razkriti, ali je večja njegova spravedljivost in njegov patriotizem, ali pa njegova ustavovernost; med deklaracijo in ustavo ni nobenega mosta. Pa kaj sprava! Dokler se pošiljajo v čisto slovanske dežele nemčurji za namestnika, dokler so še Schönwettri in Ogrinci na svojih mestih, dokler so naši naj hujši sovražniki učitelji naših otrok po srednjih šolah, tako dolgo nismo kos verovati ministerskim obljubam, takó dolgo z nezaupanjem gledamo na vse, kar od Beča pride.

In ker smo že ravno pri tem, naj Hohenwartu povemo da mi zedinjene Slovenije ne popustimo, kakor Čehi deklaracije ne, in da se jako moti, ako misli, da nas bo zadovoljil, če nam le nekaj malega

dá, drugo pa z dobrimi besedami nadomesti. Mi že vemo, kaj tirjamo in smo tudi dosti pravični, da ne tirjamo preveč. Zedinjena Slovenija pa nam je neobhodno potrebna.

Politični svetozor.

Nekoliko zanimiva je bila zadnje dni v državnem zboru adresna debata. Poslanci od desne (Slovenci, Poljaki, Tirolci) in od leve (Nemci) so se zopet malo spoprijeli. V nemškem taboru je bilo sklenjeno, da se naredi adresa na cesarja, in znani Herbst žalostnega spomina jo je izdelal. Desnica pa se je ustavljala temu, in tako se je vnelo besedovanje, ki pa sicer splošnega položaja ni nič razbistrilo; Nemci so trdili svojo, naši pa svojo, na konec pa je ustavovercem obveljalo, ker so v večini. Med govorniki so se odlikovali Slovenec Dr. Costa, Poljak Dr. Čerkovskij in Nемец Dr. Pickert. Povedali so si spet enkrat vsak svojo misel odkritosrečno v zobe. In adresa se je nesla cesarju. Tam notri so Nemci napisali in svetovali cesarju, naj le Nemcem vstreže, Slovence pa naj čisto prezre, češ, da so le Nemci tisti, ki državo po konci držijo. Pa enkrat so že cesarja preslepili, drugokrat pa ne; zdaj jim nič več ne verjame. Če so ustavoverci kako upanje stavili na adreso, so se močno spekli. Ko so namreč prinesli tisto adreso k cesarju, jih je on prav hladno sprejel, potem pa jim je dal spoznati, da se on ne slaga z njimi, pač pa s ministerstvom, in da želi, da bi se vsi avstrijski narodi sprijaznili in spravili, pravično in z lepa, da pa tega nikakor ne odobrava, kar zahtevajo nemško — pruski kričaći, namreč da bi se Slovani s silo zatrli in podvrgli nemškemu nasilnikom.

Nič ni bolj veselega za nas, da je ta stranka vendar enkrat pred cesarjevimi očmi demaskirana. Pa se bodo spet vjezili! Pa kaj jim pomaga jeza, saj niso nič kos presukati, brez vladne podpore padajo v tisti nič nazaj, iz kterega so izlezli po sili in zvijači. Naroda nimajo za seboj, še nemškega ne; edina njihova pomoč je njih razširjeno časn-

karstvo pa tudi to jim bo postalo nezvesto, kedar ga ne bodo mogli več tako podpirati, ko do zdaj. Podgane zapustijo ladjo, kedar vidijo, da jej preti poguba, tako je tudi pri ustaverni stranki mnogo takih elementov, ki jih je vezal nanjo samo dobiček; kedar tega ne bo več, je tudi mogočnost te stranke pri kraji.

Z žalostjo in grozo napolnijo človeka vesti, ki nam prihajajo iz Francozkega. Ljudje so tam kakor znoreli. Strašno je slišati strašno! Skoraj polovica velikanskega mesta Pariza je zgorelo in 50,000 to je petdeset tavežent ljudi leži po ulicah mrtvih! Prišlo pa je takó. Parižani so se spuntali, to je delavci in drugi ljudje, ki spadajo k takó imenovani rudeči stranki. Ti so napovedali boj palačam in bogatinom; Obrópali so v Parizu vse bogatine in razdelili blago med sebe. Razglasili so Pariz za svobodno občino, ki ne pozna nobenega cesarja in nobenega gospoda; rekli so: vsi smo enaki; in kar je moje, je tudi tvoje. Frankozka vlada v Versalju pa je zbrala vojake in oblegla puntarsko mesto. Dolgo časa so se branili. Ko so pa vojaki že v mesto predrli, in ko so videli, da ni nobene pomoči več zanje, so mesto na vseh voglih zažgali, da zjimi vred vse konec vzame. Na tisoče mož, žena in otrok je zgorelo v strašnem plamenu, kar jih je pa ostalo še živih, tiste so poklali vojaki, ki so v mesto pri-grmeli. Človeku lasje po konci stopijo, če bere, kaj se zdaj v Parizu groznega godi in vidi. Kamor pogledaš, vse zgorele razvaline in človeška trupla v krvi ali pepelu. To je moral strašen dan biti v Parizu. Ženske so bojda nar huje razsajale, kakor divje zveri. Kaj tacega še svet ni videl odkar je Jeruzalemsko mesto pokončano bilo.

Pa Jeruzalem so pokončali sovražniki, Pariz pa Francozi sami; in tako nevsmiljeno še Rimljani niso divjali po Jeruzalemu, kakor zdaj Francozi v Parizu. To niso ljudje, to je zverina; puntarji zapalijo in pokončajo vse, kar dosežejo, umorijo nadškofa in še 64 drugih zastavljenecv so umorili, vojaki pa so potem tako klali in mesarili med njimi, da se je kar valila kri po ulicah. Tukaj ni več nobenega človeškega čuvstva; časi Nerona in Kaligule so se

LISTEK.

Sprehod na pokopališče.

Sinoči me je deklica

Pogledala takó,

Prav kakor bi me vprašala,

Če li tel bi ljubiti jo

Zakaj pa ne, kakó pa ne,

Moj srček prekrasan;

Ob osmih bom počakal te

Za vašim vrtom tam.

Se hova pa sprehódila

Ne daleč iz vasi,

Tje kjer mrtvaška kamrica

Iz križev ven molí.

En grob še nov mi tam stoji,

Nedavno je nasut,

Poglej, tu ljubá mi trohni,

Vsa sreča, ves moj up.

Še travica vtegníla ni

Nad njo ozelenét,

Kakó ljubezen nóva bi

Pognála v men' že spet,

Arabeske.

Zima je minula, pomlad se je zopet vrnila z radostjo in veseljem in se saboj pripeljala ali vstvarila marsikatero mično cvetlico tudi na političnem horizontu — a ne brez trna! Ne vržite, zala čitateljica list iz roke, saj ne bodem popisaval pomlad, ne bodem v verzih slavil niti pastirje niti krave in jih ne spremnijal v kraljice in kralje (namreč samo prve), manjka mi za to fantazije, nisem poet, kakor svoje dni pisatelj vojske in mira. — Vojska in mir! današnjega časa geslo; vojska in mir, oboje imate tako obilo v Babelnu poleg Seine in morebiti se nazadnje te dve krajnosti tako zedinite v njegovi sredi, da mladi Lulu na carski stol sede za toliko časa, dokler ste rayno kemično zvezane.

Mogoče je v naših časih tako vse, še nemogoče postane mogoče. Krasni izgled temu je Leon Thun, ki je papežu svojo idealno državo (à la Schopenhauer) razkladal ga zagotavlja, da je „Genie“, ko malo tacih! Na Krško mesto pa mož gotovo mislil ni, na mesto, ki bode kmalo prazno, kakor je bil Rim o taisti priliki, ktero zgodovinarji imenujejo

vrnili. Nemški listi so vse te grozovitosti pravili; pa kakor je njihova navada, so tudi iz teh žalostnih dogodov za sebe kapital delali, ter kazali na Francoze: „glejte, kakošni so! kako izvrstni smo pa mi“. Zraven pa ne opazijo, da niso nič dosti boljši. Njim se samo palač škoda zdi, za vsó prelito kri in za ves joj nimajo nobene besede; samo eden je izrekel, da je vendar škoda, da vojaki vse puntarje brez razločka pokoljejo, ker — ker potem ne ostane nobeden, ktereга bi mogli izprašati, kaj so puntarji prav za prav namarevali in kje imajo še kakih prijateljev in zaveznikov, da bi se tudi tisti kaznovali! Nekaj jih je po zračnih balonih všlo iz mesta, in tudi tem nemški listi grozijo, da se jim zaslužena kazen ne bo odpustila. Nam pa se dozdeva, da je ves zapadni svet enako bestialen; od tod tudi njegovo sovraštvo do krščanstva, ki uči ljubezen do svojega bližnjega. O Frankozki pa smo če dalje bolj prepričani, da tam ni drugačna vlada mogoča, nego diktatorična. Ne želimo jim Nerona, pa želimo jim Avgusta. Iz Turškega se poročajo tudi panti kristjanov proti Turkom. Turki so neki zopet začeli divjati med kristjani in so jih nekaj pomorili nekaj v ječe pahnili.

Volitve na Hrvaškem se za narodno stranko srečno vršijo. Odvetnik dr. Mrazovič, voditelj narodne stranke, je bil v Zagrebu enoglasno izvoljen. Veliko veselje je bilo tisti dan v Zagrebu.

Tabor v Lescah je prepovedan, to je izbrisali so jim vse točke razun ene. Osnovatelji tabora so se pri ministerstvu pritožili in čakajo odgovora. Na gorenjem Štajerskem so tabor, od graških Prusomanov sklican, kmetje razpodeli in razkropili.

Občni zbor „Slavije“ vzajemno zavarovalne banke v Pragi

bil je pri velikej vdeležbi družabnikov dne 16. vel. travna. Poleg letnega sporočila je ostalo konec leta 1870 v I i II odd. za zavarovanje na doživetje i smrt družabnikov 7886 z zavarovano istino 3,945.816 gld. Po smrti 5. družabnikov je „Slavija“ trpela

škodo 5.800 gld., ktero je v popolno zadovoljnost preživečih dedičev izplačala. Čisti dobiček po odbitku vseh stroškov znaša 38.966 gld, 89 kr., kar je odbor napotilo k temu, da bi se uže letos poplačala od ustanovnikov posojena zakladna zaloga.

V III. oddelku, družtvah vzajemnega podedovanja je ostalo konec leta 1870 zavarovanih družabnikov 7238 z vpisano istino 3,334.871 gld. Iz oplačanih vlog kupilo se je za 43.000 gld. zastavnih listov hipotečne banke i akcij „životnostenske banke“, kakor tudi za 40.000 gld. akcij kmetijskih sladarnic na Ceskem i na Moravi. Del teh vlog se je obrnil za posojila denarnih zalog takovim slovanskim izobražencem, kteri so brez vlastnega zakrivljenja v roke tujim skopuhom padli i od „Slavije“ jim danim posojilom na dvanajstletno amortizacijo svoje razmere lahko vravnajo. Na oba ta načina se vloge pod najugodnejšimi pogoji na dobiček nalagajo. — Od čistega dobička živ. oddelkov predlaga odbor polovico odločiti v zakup vlastne hiše za banko „Slavija“, kar se je tudi enoglasno sprejelo. — Ta sijajni vspeh v vseh treh oddelkih pripisuje odbor českomoravskemu časnikarstvu, ktero vsako podvzetje „Slavije“ posebno podpira i mu zato izreka najvrlejšo zahvalo. Vsa skupščina zakliče českomoravskemu časnikarstvu trikratno grmeče: Slava.

Z zavarovanjem proti škoda mognja začela je „Slavija“ še le v začetku leta 1870 i je na koncu leta štela uže 12.255 družabnikov z zavarovano istino 14,084.135 gld. Ta nepričakovani razvoj pripisuje odbor narodnej zavednosti Slovanov, kteri so začeli svoje premoženje edino le slovanskim zavodom v roke dajati. Stroški pri vstanovljenji tega oddelka so bili veliki a vendar znaša čisti dobiček za leto 1870 4382 gld. 88 kr. kteri se bode poleg člena 5 pravil odd. IV deloma razdelil za napravo gasilnih priprav i popravo poslopij med one občine, v kterih je pri „Slaviji“ zavarovanih vsaj 10 številčk za istino 5000 gld. Dalje se je dalo na voljo vsacemu družabniku prepustiti čisti dobiček ali narodnemu gledišču ali cerkvi sv. Vida v Pragi. Ta poslednji dobiček znaša pomerno za vsacega člena 6 kr., kajti največe število družabnikov je k „Slaviji“ pristo-

„secessio.“ Bodi vesela mlada čitaleljica, raduje se z manoj da te nima v naročji krško mesto, kajti vse moške bodeta Chorinsky in Ratkovski odpeljala v Ljubljano, da se naučijo za „feuerwehr“. Dvajset moških feierveristov in krško mesto — quo- usque tandem! —

Ciceron mislim je zadnje besede izrekel in če se še dalje ne motim, imenoyali soga pater patriae, zakaj — to res ne vem in menim Rimci tudi ne. „Olle Wilm“ to, se ve da, je drugi mož, nego jaz in Rimci, samo da rimski še manj zna, kakor jaz, kajti drugači bi gotovo ljubljenca svojega srca na svojega goda dan povzdignil mesto za kneza za pater patriae s pridatkom secundus. Ciceron in Bismark, jeklena moža, tako enaka in vendar tako različna! — Gotovo bi se Bismark vse drugače repenčil in togotil, ko nekđaj Ciceron nad Catilino, (ako bi bil ravno na Dunaji čez „Slavencongress“, pa — die Pingauer hängen Keinen, sie hätten ihn denn schon.

Kam me je peljala fantazija, nemške — za boga svetega nemške vže čujem prestrašni glas razsrdenih Parižanov „à la lanterne“, vže vidim v duku samega sebe povzdignjenega nad drugimi, tre-

petam, prosim, molim, a vse nič ne koristi glas moj je upitje upijočega v puščavi. Nenadoma se loči moja glava od trupla in nova Judita kaže krasno moje lice (ne zaljubite se zale gospodičine) ljudstvu. Pa lepa je devojka, lepa, ko ista, ktero je genialni Horace Vernet naslikal, le nekaj je v obrazu, kar človeka pretrese, nekaj, da človeka groza obhaja in kar Heine tako izvrstno „Schlähtergrazie“ imenuje. To ni več žena, manjka ji milota — ljubezen!

Vse to sem sanjal še veliko družega, dokler počasi zopet glava k truplu prirase. Potem naenkrat pride admiral Saisset, ko „manetekel“, prereže vrv, na kateri sem še vedno visel. Jaz padem na tla, iz tleh poskočim in stisnem moža vroče in iskreno na moje srce, potem pridejo na versto drugi možje, ko Favre, Gambetta i. t. d.

Veselo sem klical „vive la republique“ in veselo, objemite se narodi, brati? Potem divjam vun iz Pariza, da bratovsko zvezo celemu svetu naznamim. Pri triumphe de gloir mi pride stavec nasproti. Lahko sem bral v globokih rižah njegovega obraza, da akoravno ga je vže marsiktera nesreča trla, marsiktero grenkost sveta okusil, vendar še v srcu nosi strast in želje, da je mož djanja, da je tam vedno

pilo v poslednjih treh mesecih l. 1870 i se tedaj iz njih čisti dobiček računati ne more. Gospodarski odbor tedaj predlaga, da bi čisti dobiček na naslednji način bil razdeljen: 3000 gld. za gasilno pripravo i popravljanje poslopij, 407 gld. 89 kr. narodnemu gledišču v Pragi i 407 gld. 89 kr. za dozidanje cerkve sv. Vida v Pragi. — Ker stoji v § 5 pravil, da se ima občinam prispevek 1000 gld. razdeljevati, predlaga odbor, naj se ta članek premeni tako, da bi se uže z letošnjim letom počenši k naznanjeni pričini dajali zneski po 500 gld. ker bi takova zmena več občinam v korist bila. Ti predlogi se sprejmo enoglasno i vsa skupščina zakliče tistim členom, kateri so se odrekli čistega dobička v korist obeh narodnih spominkov, gremeče: „Na zdar!“ Prispevkov se razdeli 6 i sicer, 3 na Českem, 2 na Moravi i 1 na Slovenskem poleg dohodkov iz teh treh dežel računjeno. Po predlogu dr. Palacy-ja se izžrebanje občin odloči na konec zborovanja. Odbor se nadeja da bodo prihodnje, leto ti prispevki mnogo veči, ker šteje „Slavija“ uže sedaj 22.000 zavarovanih družabnikov proti škodi ognja i pričakuje od novo pristopajočih, da bodo mnogoštevilno prepuščali čisti dobiček v korist narodnega gledišča i sveto-vidske cerkve; dalje pak prosi českoslovansko časnikarstvo, da bi „Slavijo“ tudi v prihodnje blagovolilo podpirati. — — — V tem IV. oddelku je tudi samoupravni oddelek slovanskih mlinarjev, katerih je bilo do 31. grudna 1870 650 pri „Slaviji“ zavarovanih z istino 2,127,519 gld. Do konca mal. travna 1871 pak je narastlo njihovo število na 1050 z zavarovano istino gld. 3,270,769 gld. Ciste zavarovalnine se je sešlo 32,294 gld. 60 kr. i v menjicah 91,831 gld. 77 kr. Do konca leta 1870 je pogorel en mlin; v letu 1841 pa uže 4 i sicer vsi na Českem, katerim se je vsem vkup izplačalo nagrade 42,257 gld. 85 kr. od katerih spada na vlastni račun 5766 gld. 45 kr. drugo pa na zavode, pri katerih je bila „Slavija“ v podpornem zavarovanju. Po družih slovanskih deželah do sedaj nij še pogorel niti edini mlin. — Ta oddelek vodijo mlinarski poverjeniki, katerih je na českem 128 v ostalih deželah pa v vsacem okraju eden. Ti poverjeniki predlagajo družabnika k zava-

rovanju, preiskavajo škodo, katero je požar storil i vstanovljajo nagrado. Čisti dobiček v mlinarskem oddelku za leto 1870 znaša 334 gld. 95 kr.

Vzroke sijajnega vspeha „Slavije“ pripisuje odbor velikej previdnosti, s katero so se sprejemali družabniki, tožnemu plačevanju škod, pribljubljenim i poštenim zastopnikom, konečno marljivemu prizadetju pridobiti si kolikor mogoče vzorne vradnike. Drug vzrok tega vspeha je tudi narodni duh s katerim je „Slavija“ skoz i skoz navdihnjena kakor tudi v potrebovanje od družabnikov darovanih denarjev za čisto narodna podvzeta, posebno ker vklada „Slavija“ vse svoje denarje pri „Živnostenske j (obrtnijskej) banki,“ da bi se s tem pomagalo slovanskim obrtnikom i trgovcem.

Iz poročila pregledovalcev računa posnemamo, da zavarovalna zaloga živ. oddelkov znaša 81,889 gld. 43 kr. zakladna zaloga 19,870 gld. 85 kr. i penzijna zaloga 3974 gld. 16 kr. Vsi stroški so bili popolno i pravilno odšteti i le čisti dobiček oznanjen. — V posebno zalogo škod za leto 1871 se je vložilo 10,000 gld. Čisti dobiček v živ. oddelkih znaša za l. 1869 i 1870 vsega vkup 74,103 gld. 77 kr., kateri je lastnina družabnikov samih. — V oddelku za zavarovanje proti škodam ognja je znašala zavarovalnina 308,284 gld. 70 kr., od ktere se je 242,438 gld. 18 kr. za prihodnja leta položilo v rezervo i 3,174 gld. 88 kr. v posebno zalogo. Škod je „Slavija“ izplačala na vlastni račun 10,587 gld. 59 kr., gospodarski stroški so znašali 17,697 gld. 73 kr. i vendar znaša kljubu vsemu čisti dobiček pri enoletnem delovanju 4,382 gld. 88 kr.

Po branji tega letnega sporočila zakliče skupščina predsedniku, odboru i ravnateljstvu gromovito: Slava.

Potem se čitajo pravila zaradi zмене v nekterih člankih s katerimi zbor popolnoma soglašaja i jednoglasno odobrava. Odbor se je pooblastil k izpeljanju teh zmen i drugih potrebnih korakov, brez da bi mu bilo treba sklicavati poseben občni zbor.

Potem se je začelo voliti. V širji odbor so bili zopet zvoljeni gg. Oliva, Šary, Vávra i Novák; za namestnike, pražki župan g. Ditrih, korar Bradáč i baron Villani. Za pregledovalce računov: prof.

prvi, kje: kliče svoboda sinove svoje — da je Garibaldi! Nehote se spomnim družega stareca, kterege sem si s svojih sanjah njemu enacega stvaril, kateri je ravno tako strastno, tako neutrudljivo svoj cilj doseči hotel, kateri bi bil svoje življenje dal za isto, kar je za pravo spoznal — za pravico! Prisezeta naj na sveti evangelij, vendar še srdito čepneta oba: e puor se muove.“ J. R.

Kaj bi?

Ne vem bi molil, ali klot,
Bi plakal, ali bil vesel
Tako z menoj obrača,
Igraje se z menoj ravna,
Vesela zdaj, zdaj žalostna
Osoda — veternjača.

Pri mizah s plemenitimi,
Pošteno - dobrimi ljudmi
V palačah dnes me družijo,
In jutri čisto samega
Spet siromaka revnega
Pometa me v kaljuži.

Skrbi.

Na Kranjskem mi ena ljub'ca cveti,
Tam v nemškem Gradcu imam pa tri.

Vse tri so trde Nemkinje,
Za to pa tud' trdo ljubijo me.

Oj kaj še nek bo, oj kaj še nek bo,
Če ena za drugo zvedela bo!

Gradčank se s'cer preveč ne bojim,
Zadosti sem zvit, da jih preslepim;

Pà kaj, če me umna Slovenka spozná,
Zvijaja nobena me ne izvozla.

Prebridko se mi jokala bo,
Mené po pravici preklela bo.

Oj kaj da 'mam tako čudno srce,
Ki zmirom, povsod le ljubiti 'če!

Oj kaj da 'mam tako čudne oči,
Da vse se jim ljubeznjivo zdi!

Oj kaj da 'mam tako čudne žnablé,
Da zmir o ljubezni mi govoré!

Pokorny, Urban i Cink, za namestniske: Otto i Urbánek; za pomirjevalne sodnike. gg. F. Šimáček i V. Nápretek; za častne družabnike: graf Otakar Cernin, graf Ivan Harrach i knez Karel Schwarzenberg. — K koncu se je še sklenilo, da se ima pregledovalcem računov za njihov trud dati nagrada.

Sedaj je nasledovalo izžrebanje onih občin, med katere se razdelé prispevki po 500 gld. za gasilno pripravo ali popraviljanje poslopij. Izsrečkane bile so občine:

Švitov pri Klatoveh

1) na Českem: Besenice pri Trgovih Svinjeh i Vambert pri Rikusvu.

2) na Moravskem: Čehi pri Plumlovič i Hutisko pri Rožnovu.

3) na Slovenskem: Osp pri Kopru v Istri.

Število v vseh oddelkih izgotovljenih protipisov do 30. malo travna 1871 znaša 40.374 zavarovano istino 30,091.310 gld.

Pisma iz okolice.

Pretekli teden sem govoril s celo poštenim možem okolice, ki je pa tudi vrli narodnjak. Ko se med drugim tudi o domačih zadevah pogovarjava, mi britko potoži in njevoljno pripoveduje, koliko so okoličanov v vojake pobrali, in mesto ki ima toliko več prebivalcev, pa si je svoje prihranilo.

Razkrito je da se jim krivica godi, da naj slovenski poslanci v mestnem zboru protest ulože, ker to se že samo po sebi ve, da smo Slovenci povsod zatirani, tako smo tudi tukaj. Gospodje, ako le morejo, prihranijo svoje sinove, okoličane pa, ki so zdrave, krepke postave, naprej potiskajo, da število dopolnejo. Drugi uzrok pa je, ker so mestni mladenci vsi bolj ali manj telesno za nič za vojaški stan neslužni, toraj moramo mi njih številke polniti, očetje in matere pa domá s trumo otrok od glada brez podpore konec jemati. Uložimo prošnjo kakoršno hočemo, in skličujmo se na § 14 vojnih postav ki pravi prosti so vojaščine: edini sin očeta, ki si nemore sam kruha služiti ali pa edini sin matere udove.

2. po očetovi smrti edini unuk starega očeta ki si sam nemore nič prislužiti.

3. brat popolnoma osiroščenih bratov. Ali tudi to dostikrat ne pomaga, pravijo raji plačamo, naj bo „ščavo vojak,“ in to mi mirno preslišimo! Ali bomo še vedno spali in pustili gospodariti v svoji hiši? Ne, dosti je, otresimo jarem, ki nam je grinte narejal toliko stoletij. Okoličanski poslanci kje ste? Edini prosti kmet gosp. Nabergoj ima srčnost še kaj važnega za naš napredek tirjati, vsi drugi ste čičali enako naslikanim podobam, ki mirno gledajo, ko se naši nasprotniki za našo škodo prepirajo, kdor bo mogel bolj pritisniti. Gos. Cegnar, kako hodite vi po okoličanskih šolah se prepričati, kako uči Rojanski učitelj Bonin taljansko deklamirati, da bi se pri magistratu bolj veljavnega naredil; dobro da magistrat nima križcev in svetinj za podeliti, rojanski učitelj bi gotovo zaradi pollaščevanja ktereга dobil; takó je okoličanskim otrokom laške knjige za darila potisnil, pa otroci so bili pametni, ter so jih nazaj dali.

G. Cegnar vse vaše obetanje je nič, dokler ga v djanji ne pokažete, in dokler bo okoliški poslanec v svojem in tudi v Vašem imenu take dopise ali razjasnila v „Tristerico“ (!) pošiljal, kakor je bil

zadnji. S tem, da molčite, priznavate, da je tudi za Vas govoril in da se popolnoma slagate z njegovimi načeli, ker on zmirom govori o vseh slovenskih poslancih okolice. In kakošna so njegova načela?

Čisto jasna in kratka: tržaško meščanstvo je eldorado, je vir vse sreče in blagostanja, kdor ni tržaški meščan, je v peklu, kdor pa je, on je v nebesih (kakó so prijetna ta nebesa posebno pri plačanju dace!) To je g. pisatelj tistega škandaloznega razjasnila najbrž po sebi posnel, ker je lahko mogoče, da se njemu prav dobro godi okoli magistrata. Saj nas ne bodete dolgo za nos vodili, ne vi poslanci naši, ne vi gospodje Italjani; ločili se bomo od mesta, pa bo; potem pa sami daco plačujete in sami vojake dajate, mi smo se obojega že naveličali.

G. Sklemba, — nomen est omen — kakor nanzanja vaš organ, „Triester Zeitung,“ ste odstopili od poslanstva. Prav ste storili; čevljar naj ostane pri kopitu, in kdor ni sposoben za poslanca, naj se tudi ne loti kaj tacega.

Tako daleč smo tedaj prišli z našimi poslanci, da jih celò „Triester Zeitung“ in „Cittadino“ hvallita. Mir in sveta harmonija vladata zdaj med nami, pa meni se zmirom zdi, da to ni navadni mir enakih med enakimi, ampak da eden na tleh leži, drugi pa mu na prsih kleči, in ker se prvi več braniti ne more, je mir med njima. In tisti, ki na tleh leži, je Slovenec.

Okoliški poslanec pa stoji zraven nju in tolaži okoličana, da mu ni nič hudega, in da mu Italjan ne misli precej noža skoz rebra zapoditi, ampak da mu bo lepo počasi vrv okoli vratú ovil, ter ga brez vsake bolesti zagrčil in zadušil.

Proč s takimi poslanci, ki so „šviga, švaga čez dva praga“; zberimo si vprihodnjič boljje možake, ki imajo kaj slavjanskega duha v sebi in ki se ne vstrašijo vsake lahonske sence! Še prosti kmetje bi bili bolji, ki imajo kaj poguma v srcu. Najbolje pa je, da se ločimo od mesta. **Slavoljub.**

D o p i s i.

Od spodnje Ipave 1. junija. (Tabor v Renčah je prepovedan). Bogme menda smo v istini dotaborovali. Vsi naši za združenje raztelesene Slovenije iz nad 100,000 grl izišli enoglasni in navdušeni sklepi, so ostali „klic vpijočih v puščavi;“ kajti naši po očetovsko skrbni vladi se je razvidelo, da je dobro (!) za nas, da nam taborovanje zabrani. In res, h čemu naj bi še taborovali ako vlada naših enoglasnih sklepov neče nikakor vvažiti? Ona si misli, da naše pohlevne tirjatve sčasoma potihnejo, ako nam — vkljub družtvenih in osnovnih državnih postav — taborovati prepoveduje, češ, da za Slovence je dovolj, ako ostanejo pri oblici in krompirju, a njih prepohlevne prošnje in zahteve za razvitje njih blagostanja naj ostanejo le na papirju taborskih resolucij — za arhiv njih zgodovine in domovine od nikogar spoštovane.“

Kar služi vsem drugim narodom v hasek in slavo, to je nam, ki smo menda v oziru ravnopravnosti „unicum“ na svetu, v škodo in sramoto; vsaj tako si mora človek djanje in ravnanje vlade z našim dosihmal le tujčevim koristim služečim narodom tolmačiti. Dozdéva se tedaj, da ako bi tudi sleherna vas posebej po vsej Sloveniji pod lipo taborovala in Slovenijo z jugoslavsko zvezo itd. zahtevala, bi bilo pri naši skrbni bečki vladi

in Saksoncu Beustu, ki je v Austrijo kot begunec „vroče nemško srce“ prinesel, in Slovane posebno cisalajtanske na zid pritiskati prišel, le bob v steno. V duhu smo sicer vsi rodoljubi združeni, a kaj pomaga, ako nismo vsi tudi politično? Neki vrli rodoljub slovenski učenjak, zgodovinar in učitelj na Hrvaškem g. I. T., ki je pred štirimi leti zaradi svojega vatrenega rodoljubja*), (koje je tudi svojim dijakom, ki so ga zaradi tega oboževali, vtisoval) službo pod Dimovim (Rauchovim) banovanjem zgubil, je prerokoval, da utegnemo v kacin 20 letih politično zedinjeno Slovenijo dobiti, a Jugoslavijo pa v kacin 50 letih, se ve da še le potem ako se bomo javno, po tabrih, zborih in časnikih za one čedalje bolj energično potegovali.

Vsled tega prerokovanja bi vtegnili vendar do zaželjenega cilja priti, ali jaz sem neverni Tomaž, ter dobrohotnost skrbne vlade iz skušenj poznavši, se drznem trditi, da pridemo do tistega gor omenjenega cilja še le potem, ako sleherni od nas Metuzalemove (967) leta doživi. Pa nič ne dé, slovenski in jugoslavski bratje, le pogumno in odvažno po naznačeni poti k naznačenemu cilju! Ozirajte se na naše hrabre sosede in brate Hrvate, ki bodo odsihmal po slavno zmaganih volitvah okove, v ktere jih je tatarsko — magjarska oholost vkovala; gotovo, kakor „jedan Bog boguje, a car caruje,“ v prah, na saboru vresničene Trojedne kraljevine, drobiti začeli. Njih pogum in delavnost naj tudi nas Slovence k enacim za narod, njegovo omiko in vsestransko blagostanje slavnim činom spodbuja in navdušuje, da narodno — politične smrti ne vmerjemo.

Da klije v prsah hrvaških narodnjakov nada in ljubezen za jugoslavsko zvezo, tega sem se jaz na Hrvaškem nekoliko let bivaje in z njimi se pogovarjaje prepričal, ter nadjati se je, da bode že enkrat po drugih predlogih na njih saboru na dnevni red prišla. Saj je bilo to sproženo že na njih prvem saboru leta 1861. Tako se bere v „zakonskem članku za predbežne ustanove“ od poslanca Eugena Kvaternika stavljeni predlog v § 3, od besede do besede: *tolé*

Medju narodni ovaj ugovor samo onda če stupiti u podpunu zakonitu kriepost i narod naš obvezujuću, moć, imenito spram Austrije: Kada vladajući naš prejasni dom, cjelokupnost krune hrvatske oneokvrnjeno sastavi; to jest: Kad Dalmaciju s otoci, Kotor i Dubrovnik, Kvarnerske otoke (Krk, Čres i Lošinj) svu današnju Istriju kao i sve hrvatske silovito od kraljevine Hrvatske odkinute te protuzakonito kneževinama Kranjskoj i Štajerskoj utjelovljene kotare kruni hrvatskoj utjelovi. (Sedaj sledi, kar se je zgodilo 1866 l.) Za slučaj razsapa njemačkog saveza pako, da sve sloveno-hrvatske pokrajine, kao: Goricu i Gradišku, (bila je nekdanj čisto slovenska) Koruško, Kranjsku te Marku vindičku (med Sulmom, Murom, Dravom i Savom ležeću) kruni hrvatskoj, ako bi to prenapomenute pokrajine zaželile, nebi pripustio; za da tužni ondašnji narod poslje hiljadu-godišnjeg robovanja uzmogne

*) G. I. T. vrli učitelj na kr. reški višji gimnaziji je bil, kakor nekdanj slavnoznan Sokrat, po krivem — zaradi živahnega rodoljubja — obtožen, da s svojimi prednašanji hrvaške in slovenske književnosti, mladenče kviri. On se je tega čisto pred sodbo umil, a vendar je bil v stalni pokoj z 450 for. poslan. *Pis.*

starodavno, povjesti osigurano si pravo i slobodu s ostalim srodnim si narodom hrvatskim već jednom uživati.“ itd. itd. itd.

Vez, nenaravna vez, ki nas je v našo in Austrije duševno in materjalno škodo in sramoto z ranjicim nemškim bundom, s kterim še sami Nemci niso bili zudovoljni, vezala, je po bitvi pri Kraljevem gracu (3 jul. 1866 l.) zdrobljena. kakor se nadjamo za veselej. Dokler smo bili nehotè „Nemškemu bundu“ priklenjeni, ni moglo niti govorjenja o jugoslavski zvezi biti; a po katastrofi (3 jul. 1866 l.) saj nekaj prostejše dihamo ter smemo, če ne javno na tabrih, saj pri zborih naših političnih družtev in po časnikih o nji govoriti. Ne vem sicer, ako se g. Eugen Kvrternik še svojega zgor omenjenega predloga spominja, ker od kar je Starčevićjane *) postal, ni bil več v sabor voljen. Našim vrlm bratom Hrvatom bi pa v očigled njih prihodnjega sabora zopet se enacega predloga poprijeti iskreno na srce polagal, kajti znano jim je gotovo naše politično robstvo, nas njih bratovskega naroda in da je naša rešitev tudi ojačenje njih narodnosti same. A tudi mi Slovenci ne držimo križema rok ter ako nam zaradi tega taborovati ne pusté, ne pustimo te za nas spasonosne ideje izpred oči. Res nam je pri zopernosti vlade do nas, potrpežljivost potrebna, a ne taka, da bi voljno se vsemu uklanjali, kar nas nemilega in nedragega zadeva, ker tako je delala in obračala svoj plašč ta rajna „Domovina“, kteri je energije proti vladi primanjkovalo. A mi bratje pa nikar se po nji ne ravnajmo, kajti še tako hodimo prav po polževo, potem bi pa še počasneje, nego polž lazili. — Se nekaj ne morem „Nov. do p.“ v listu 17. maja zamolčati. Znano je, da vse, kar „Soča“ ali njeni odbor včini to vse ni svojbi, kteri so „Novice“, ki naših razmer ne poznajo ali jih le enostrasko, organ postale, po volji. Da druge reči, ki po „olikanemu Slovincu“ prav malo dišijo, ne omenim, hočem le tisto krivo mnenje, češ, da so Renče za taborovanje „nesrečna misel in naj nepripravniši kraj“ opovreči. Dotični dopisnik ne more Renč in njih okolice nikakor prav poznati, kajti sicer bi ne bil tako pisal; prostor za tabor je zvunej na nekem lepem travniku 1/2 četrtinke ure iz vasi vun, in od vseh ki so za ogledovat prišli je bil, za prav prikladen kraj spoznan. Renče so tudi blizo Gorice 1 1/2 uro hoda ali pa malo nad 1/2 ure z konjem. Za postrežbo taboritov in vse drugo, ker je vas precej velika bi bilo morda bolje kakor na marsikterem drugem taboru priskrbljeno. Ako „Novični dop.“ tega ne verjame naj se potruđi sam v Renče, da se o mojih besedah prepričati zamore. A zakaj se so rajše Renče nego Velike roje za taborovanje zvolile, nečem zdaj povedati, ker tako, — v tolažbo tistega dopisnika — tabora nasled vladne skrbi in prepovedi ne bode.

Kajti pičlo ali skorej nobene nade ni, da bi vis. vlada dotično pritožbo uvažiti blagovolila. Drugi pot še kaj ako vam bode drago!

Zdravo Vam vrlim z „Sočo“ enako mislečim okoličnom!

*) Ta mala svojba po Dr. Ant. Starčeviću imenovana, je čudna prikazen na nebu političnega mišljenja se ve da le nekterih Hrvatov, Slovence imenuje, „planinske Hrvate“, a v vsacem drugem jugosl. narodu vidi le poptujčene Hrvate, a h vala Bogu, da nima nikakega upljiva pri vrlm narodu. Dosihmal sta v njih sabor le 2 Starčevićjanca voljena. *Pis.*

Iz Prage 25. maja 1871. — Mnogo smo se Slovenci načudili našim českim bratom, ko smo videli kako mogočno vzdigajo prapor ljudskega izobraževanja v dosedaj še nedoseženo visočino; začeli smo jih posnemati; v svojo zadovoljnost moramo priznati da se takovega vspeha v tako kratkih letih sami nismo nadejali. Mnogo smo se čudili tistemu političnemu spoznanju českega naroda ktero je Čehijo storilo pravo unicum v izobraženem svetu i ne more nikdo tajiti, da naš narod pomerno na tistej stopinji politične izobraženosti stoji ko čežki, akoravno nekteri zaradi samih dreves gozda videti ne morejo.

Čemur smo se pa najbolj čudili i česar pri nas v tako velikej meri nismo zapazili, to je tisto složno postopanje, ktero so vse česke stranke vselej dokazale, kedar koli je bilo obravnavanje o zadevah narodnega obstanka ali njegovih tobožnih pomer, i to kljubu vsemu ravsu i kavsu kteri se je vedno i vedno ponavljal, tako da je v Pragi že gotovost, ka se časnikarski prepir vsako četrtletje na novo začne. Mi sicer nismo imeli na tem zasebnem prepiru nikakoršnih interesov, kakor se je tudi vsak Čeh sam ogibal kolikor je bilo mogoče o takovih časih brati svoje glavne časnike, ali ravno sedaj se je začel takovi, kteri bo morebiti zanimal vso izobraženo Evropo. Tu nij več konkurencija tega, ali hlepenje po monopolu onega časnika, tu se ravna o izdajalstvu naroda. Stojiti si nasproti dve stranki, kteri ste svoje poimenovanje dosedaj navadno zakrivali, o kterih so pa vendar bili dunajski listi kolikor toliko podučeni. Ste to stranki staro — i mlado Čehov, kterih prva je zastopana po organu „Pokrok,“ (Napredek), druga po „Narodnih Listih,“ i kteri svojih imen ne tajite več, kajti prepir je preresen, nego da bi bilo na kaj družega upati, ko na popolno vničenje te ali one stranke, vsaj tako se obe iz njih nadejate.

Kakor bo morebiti marsikteremu Slovencu znano je nekaj časa sem prinašal dunajski zakotni list „Montags-Revue,“ nekove „Intime Briefe aus Prag,“ kteri so po starej navadi dunajskega časnikarstva blato kidali na vse, kar zamore vsakemu Čehu naj svetejše biti, zraven tega pak so bili tako dobro podučeni o posameznostih českih prvakov, da se je takoj na začetku njihovega priobčevanja v „Montags-Revue,“ govorilo v Pragi, da takove podrobnosti zamore pisati le Čeh, kteremu so pomere dobro znane. Palacky, tisti slavni mož, kteremu se imajo Čehi vse i menda sploh Slovani mnogo za svojo vzbujenost zahvaliti imenoval se je po starej dunajskej navadi norec, lopov, literarični tat i enako. Zraven njega so prišli na vrsto vsi slavni možje českega naroda, kakor Brauner, Rieger, naj več pa Skrejšovsky. Ti vsi možje pak se pripoznavajo k staročeskej stranki ali k stranki „Pokroka,“ i čudno se je takoj na začetku zdelo, kako to pride, da ti škandalni listi svojega zasramovanja tudi ne raztegnejo na Mladočehe ali sploh le takrat, kedar se po njih da staročeska stranka kolikor toliko bolje sramotiti.

Med tem, ko se je do podrobnega pripovedovalo orazličnih špekulacijah Skrejšovskega, lastnika „Pokroka,“ i členov vredništva tega lista, omenil se je iz vredništva „Narodnih Listov,“ Jan Neruda le o priložnosti, ko se jo po njem zamogla zasramovati mlada česka spisovatelka Eliška Krasnohorska, o ktere delih je bila v „Svetožoru,“ tudi listu Skrejšovskega — obširneja kritika. — To i različne

druge okoliščine so opravičile vže takrat javno mnenje po Pragi, da mora biti spisovatelj teh listov Čeh i sicer iz vredništva „Narodnih Listov.“ — Ker pa poslednji časopis niti nij hotel nikdar odlomka teh listov priobčiti, izključivši kar naravnost Montags-Revue“ iz vrste poštenega časnikarstva i je „Pokrok“ sam po nekoliko kratnem posnetku teh listov izrekel, da Čeh kaj tacega ne more storiti, da bi to bilo izdajstvo naroda, o kakoršnem se dosedaj niti nij še govorilo, zaspala je res popolnoma, vendar le za kratek čas.

19. t. m. je namreč „Pokrok,“ preklical svoj prejšnji izrek, da nikdo iz sredine českega naroda nij zmožen kaj tacega napisati i ob enem naznanil, da je po dolgem prizadevanji vendar slednjič prišel na sled pisateljem omenjenih „intimnih pisem.“

Imenoval je prejšnje zanikanje „Narodnih Listov“ i jih ob enem pozval, naj sedaj govore še v svoje opravičenje, ker ima on dokaze v rokah, kteri neovrgljivo pričajo, da so bili pisalci omenjenih listov člani vredništva „Narodnih Listov.“ — Zagnal se je na to velik hrup i „Pokrok“ je sedaj uže toliko priobčil, da so „Narodni Listy“ menda iz bajznosti, kajti mirumilovnost nij bila nikdar njihova lastnost, proglasili, ka se nočejo v nikakoršno časnikarsko polemiko več spuščati i čakajo, da se reč odloči pred sodništvom. Radoveden je vsak kako se bo reč končala, toliko pa bo tisti, kdor je omenjene dokaze v vredništvu „Pokroka“ videl, takoj spoznal, da mora imeti on prav, kakor se tudi pripoznava, da je moralna zmaga uže sedaj na njegovej strani. — Na Českem se nekaj kuha, kar bo velik vpljiv imelo morebiti na vse njihovo daljše zadržanje i vam o tem hočem prihodnjič več poročati.

— 158 253 —

Drobtinice.

(Anton Tomšič †) Kakor se prestraši človek, če zasliši smrt svojega zvestega prijatelja, da mu v prvem hipu žalostna vest kar sapo zapre, takó se je prestrašil ves slovenski narod nad nepričakovano smrtjo svojega zvestega prijatelja, nenadomestljivega boritelja na časnikarskem polji, Antona Tomšiča. Vsi osupnjeni in pobiti stojimo na njegovem grobu, in bridka tuga nam tako tesno oklepa srca, da ne najdemo besedi za svoje bridke čute. Kakó nesebičen in čist rodoljub, kakó izvrsten in pogumen časnikar, in kakó blag človek je bil on! Odkar je dokončal svoje juridične študije, je delal in agitiral in pisal, le samo za narod. Pa nam je moral vmreti, in še tako mlad! Večnaja mu pamet!

(Triesterici) se piše iz okolice: „Vaterland“ je prinesel dopis, ki je polen laži. (Zdaj se omivajo okolični poslanci, potem se reče:) nekaj pa naj bo dopisniku („Vaterlandovemu“ namreč) povedano, da okoliški poslanci niso volje, ultranarodne preteze zagovarjati (bravo!) ker so prepričani (takó), da so pred vsem (!) tržaški meščani. Z administracijo se mora okoliška korist doganjati, ne pa s Slavjanstom (ali ne z obojim? — op. vr.) Veči del okoličanov dobro ve, da akoravno so Slavjani (vendar), so tudi tržaški meščani (pri plačilu — op. vr.), in da izven te občine nimajo nič upati in nič iskati (sic!) i. t. d.

Če je to pisal okoliški poslanec, kakor je podoba, potem se naši poslanci javno odrečejo Slavjanstva in vseh tistih načel, na ktere so poslanstvo dobili in sprejeli, toraj, so tudi poslanstvo mo-

ralično zgubili. O gospodih Cegnarju in Nabrgoju pričakujemo, da javno izrečeta, ka nista s tem dopisom v nikakoršni zvezi; to tirja od nju občno mnenje slovensko in njuna preteklost. Ostalim gospodom pa svetujemo, naj brž ko brž posnemajo izgled Sklembe in naj prepustijo poslanstvo bolj sposobnim močem.

„Triesterico“ pa, ki nima družega opraviti, kakor enkrat Slovence na Lahe drugokrat Lahe na Slovence ščuvati, prosimo, naj se ne vtika v naše zadeve, ter naj nas ne moti v naših razgovorih, bodisi z opazkami ali brez opazek; ker pesnik pravi:

Siebst du zwei in Streit gerathen,
Tritt als Mittler nicht dazwischen,
Denn sie könnten Frieden machen,
Und dich selbst beim Tschopf erwischen.

(Prazna jeza.) V „Soči“ se nekdo močno jezi nad našim dopisu v zadnjem listu „Primorca“. Imenuje našega dopisnika lažnjivca, mazača in ne vemo, kaj še; zraven pa še, kakor nerad, vseka po „Primorcu.“ Mi imamo le ta odgovor: Nismo kos pri-seči na vsako besedo naših dopisnikov; zanašamo se na slovensko poštenost, ter upamo, da nam nihče ne bo kaj tacega pisal, kar ni res. Mi ne poznamo goriških oseb, in še zdaj ne vemo, kje je laž in kje resnica, ali v „Soči“ ali v „Primorcu“? Kak rodoljub je sicer g. H. kterege „Sočin“ dopisnik tako hvali in opravičuje, se vidi iz tega, da on, kakor se nam piše, še svojega lastnega sina v slovensko uro ne pošilja. — Kar se pa mazanja tiče, katero se našemu dopisniku pripisuje, temu je lahko pomagano: Pišite vi, ki niste mazači, da mazačem treba ne bo, ali pa podpirajte slovenske liste takó, da si bodo mogli priskerbeti plačanih dopisnikov, dokler pa tega ne storite, se morate zadovoljiti s takimi dopisi, kakoršne nam rodoljubne peresa pošiljajo, naj bodo dobri ali slabi. Kajti pri naših slovenskih okolnostih se od nas ne more zahtevati, da bi bili tudi za kakovost dopisov odgovorni. Sicer pa si upamo vkljub „Sočinemu“ dopisniku trditi, da v „Primorca“ ne pišejo sami mazači.

(Ruski car) potuje bojda na Nemško.

(Nov papež!) V Monakovem na Bavarskem je stranka takó imenovana „starokatoliška“, profesorja bogoslovja Döllingerja edinoglasno za papeža imenovala in Döllinger je častni naslov tudi prevzel rekoč, da stori to po svojem prepričanju. Takó piše „N. W. Tagblatt.“

Zavarovalne zadeve.

Računski sklep zavarovalnice za življenje in dohodka „Anker“*) od dvanajstega poslovnega leta 1870, ki ga je priobčilo vodstvo v glavnem zboru delničarjev dne 8. maja 1871, kaže tudi v pretečenem letu pri vseh zavarovalnih oddelkih napredek, sme se reči znaten napredek. Iz tega posnamemo sledeče zanimive črtice: Sklenilo se je 7433 pogodb z zavarovano istino gold. 9,721,758.58 in gold. 3609.10 letnih dohodkov, tako da znaša po odbitku prememb,

*) Najviši zastopnik zavarovalnega društva „Anker“ v Trstu je gospod **Friedrich Heimann**. in ima svojo pisarnico: Via Nuova N. 24.

izbrisov in končanih zavarovanij, število pogodb po sedanjem stanju 85,762, z istino gold. 88,569,772.83 in letnimi dohodki f. 54,989.39. Temu primerno so se tudi dohodki pomnožili, škode pa, ktere so nastale po smrti zavarovanih, niso bile tolike, kakor je bilo v proračunu za nje odločeno. Zavarščine se je dobilo gold. 2.366,831.70, torej proti lansnemu letu namreč gold. 2,142,185.07, za gold. 224.646.63 kr. več. Darilna zaloga in asekurančni zaklad znaša torej v letu 1870 skupaj goldinarjev 4,421,098.34. Tudi finančne razmere preteklega leta so zelo ugodne. Čisti dobiček leta 1870 znaša namreč goldin. 111.169.23. Bilanca sestavljena za zavarovance na rok 1865-1869 v oddelkih, v katerih je zagotovljen dobiček, daje zavarovancem ki so pristopili teta 1865, deleža 15 %.

Prva seja za razdelitev istine, ktera se je nabrala po asociacijah „Anker-a“ pokazala je, da društvo tudi v tem oddelku napreduje. Pri domačih in tujih društvih opazujemo da dajejo k večjemu 4—5 odstotkov obresti, pri „Anker-ju“, pa znašajo obresti po različnej starosti društvenikov $7\frac{3}{4}$ — $13\frac{7}{10}$ odstotkov. Ker je to prva in najkrajša asociacija „Ankerja“ (z 12 letnim trpežem) še je nadejati se od društev z daljim trpežem in večjo udeležbo boljšega vspeha. Ta institucija se je že razširila v daljne kroge in se rabi od mnogih strani na mestu hranilnic.

MESMERIZEM.

Sonambula **Anna d'Amico** ki je s pomočjo svojega moza že mnogo ljudi ozdravila in se šteje med najboljše italijanske zdraviteljice, s tem naznanja, da kdor se hoče zdraviti pustiti od nje, mu ni družega treba, kakor poslati nanjo frankirano pismo, v katero mora položiti dva goldinarja avstr. velj. in pa dva lastna lasa, ter v pismu na tanko razložiti, kako se njegova bolezen prikazuje. Naslov na pismo pa naj se blagovoljno napravi: «Signor Pietro d'Amico professore e magnetizzatore in Bologna. (Italia)»

Pri urarju
G. WIESER

Via San Sebastiano N. 3.

to je blizo Piazza del Sale v Trstu

se dobivajo ure vsake verste, in sicer po zelo nizki in tudi visoki ceni; n. pr.

Ure za obešati na zid

po 1 goldinar in 50 krajc.; po gold. 2 in 50 kr.; po 4 gold. in 50 kr. (ktere tudi bijejo), po gold. 10, 30, 50, itd. do gold. 150 av. vr.

Ure za žep („cilindre“)

srebrne, prav krasno narejene, po gold. 10 in 50 krajc.; srebrne pozlačene po gold. 12, i. t. d.

Ure so garantirane, da celo leto dobro kažejo; ako bi prav ne kazale, popravljajo se brezplačno.

Epileptični krč

zdravi pismeno specijalni zdravnik za epilepsijo Dr. O. KILLISCH v Berlinu, Neuenburger Strasse 8. — Že stotine popolnoma ozdravil.